

J. SCHULTZ-LORENTZEN LANDSRETSSAGFØRER (H)

Bilag 5

Den 22. februar 1978

I forbindelse med justitsministerens forslag til »Lov om ændring af retsplejeloven« har ikke mindst reglerne om forsvarerbistanden til den sigtede påkaldt sig betydelig politisk og offentlig interesse. Dette er naturligvis udmærket, men skulle nødvendig føre til, at de dele af lovforslaget, som i øvrigt betyder en styrkelse af borgernes retssikkerhed, forsinkes.

Nogle af de foreslåede ændringer i forbindelse med forsvarerbistand er reelle, andre af mere formel natur. Desværre er styrkelsen af forsvarrets beføjelser mere af formel end af reel art.

Uden at ville gå alt for meget i detaljer, kan de foreslåede ændringer afvejet med den nuværende faktiske situation resumeres som følger:

For at kunne vurdere betydningen af eventuelle bestemmelser om udelukkelse af bestemte advokater som forsvarere, er det naturligvis afgørende først at gøre det klart, hvad forsvarerens *beføjelser* er eller vil blive. I dag skelner retsplejeloven mellem de beføjelser, som tilkommer den *valgte* forsvarer og de der tilkommer den *beskikkede* forsvarer. Forskellene er især følgende:

Den valgte forsvarer – men ikke den beskikkede forsvarer – kan udelukkes fra at overvære et retsmøde, der holdes for lukkede døre, hvis der er grund til at tro, at han vil modvirke undersøgelsen ved at påvirke andre sigtede eller vidner til at afgive urigtig forklaring, ved at fjerne gerningens spor eller på anden lignende måde.

Retten kan, sålænge tiltale ikke er rejst, bestemme at en sigtet, der hensidder i varetagt, kun kan have samkvem – skriftligt eller mundtligt – med sin valgte forsvarer under den kontrol, som retten måtte anse fornødent. Derimod har den beskikkede forsvarer ret til aldeles ukontrolleret samkvem med den sigtede.

Den beskikkede forsvarer behøver ikke sigtedes samtykke til at foretage de handlinger, som den beskikkede forsvarer anser for nødvendige eller hensigtsmæssige til sigtedes tarv – en tilsvarende frihed tilkommer ikke den valgte forsvarer.

Den beskikkede forsvarers vederlag fastsættes af retten og udredes af statskassen (i alt fald foreløbig). Den valgte forsvarer fastsætter selv sin betaling, men kan kun henholde sig til sigtede med hensyn til regningens betaling (hvis sigtede frifindes, så har han dog mulighed for at få en del af regningen godtgjort af staten efter taksterne for beskikkede advokater).

Forskellene kan imidlertid i praksis helt elimineres, idet den sigtede allerede nu kan forlange at få den forsvarer, han ellers ville have valgt, beskikket som forsvarer (medmindre han undtagelsesvis vil være udelukket fra at blive beskikket, jfr. nedenfor). Den sigtede kan dog kun få sin egen forsvarer som beskikket forsvarer i det omfang, han efter sagens art og stade overhovedet har krav på at få en forsvarer beskikket. Det vil typisk sige, når han er blevet varetægtsfængslet eller når der – skønt han er på fri fod – er rejst tiltale imod ham med risiko for højere straf end bøde og hæfte.

I alt fald indtil området for, hvor beskikkelse overhovedet kan meddeles, udvides, er der således reelt i dagens Danmark ikke nogen stor forskel på beføjelserne for den advokat, som den sigtede ønsker som forsvarer.

Samtidig med at lovforslaget ophæver den hidtidige – men altså mere formelle end reelle – forskel mellem den valgte og den beskikkede forsvarer, udvider forslaget, i alt fald tilsyneladende, forsvarerens beføjelser:

1. Forsvareren får adgang til at gøre sig bekendt med det materiale, som politiet tilvejebringer under efterforskningen – men forsvareren må dog ikke uden politiets samtyk-